

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії **Хоменко Анастасія Олександрівна, 1999 року народження, громадянка України** освіта вища: у **2022 році** закінчила Національну академію внутрішніх справ за спеціальністю "Право" (диплом магістра).

З вересня 2022 року по теперішній час аспірантка денної форми навчання кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ, виконала акредитовану освітньо-наукову програму **Національної академії внутрішніх справ**.

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом **Національної академії внутрішніх справ** від «**28**» травня **2026 року № 707**, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради - **Олега Тарасенка**, доктора юридичних наук, професора, проректора Національної академії внутрішніх справ;

Рецензентів - **Ольги Кришевич**, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ;

Олени Матюшенко, кандидата наук з державного управління, доцента, професора кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ.

Офіційних опонентів - **Сергія Вітвіцького**, доктора юридичних наук, професора, ректора Донецького державного університету внутрішніх справ;

Оксани Степаненко, доктора юридичних наук, доцента, завідувача кафедри Національного університету «Одеська юридична академія».

на засіданні «**14**» липня **2026 року** прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань «Право» **Хоменко Анастасії Олександрівні** на підставі публічного захисту дисертації «**Кримінальна відповідальність за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами**» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в **Національній академії внутрішніх справ, МВС України, м. Київ**.

Науковий керівник – **Наталія Симоненко**, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація є комплексним монографічним науковим дослідженням кримінальної відповідальності за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Конкретний внесок дисертантки полягає у формулюванні пропозицій та рекомендацій щодо конкретизації змісту кримінального правопорушення, передбаченого ст. 263 КК, а також розробленні наукових положень, які вирізняються новизною, а саме:

вперше здійснено системний історико-правовий аналіз еволюції кримінальної відповідальності за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, у межах якого обґрунтовано авторську періодизацію розвитку відповідного кримінально-правового інституту, що

охоплює такі етапи: перший – докримінальний (давньоруський) етап, від давньоруського періоду до ранньомодерної доби, коли зброю розглядали переважно як об’єкт приватної власності або засіб вчинення насильства без виокремлення громадської безпеки як самостійного об’єкта кримінально-правової охорони; другий – публічно-державницький етап (Литовсько-Руська держава, Річ Посполита), що вирізнявся усвідомленням стратегічного значення зброї для воєнної та державної безпеки, криміналізацією окремих форм її обігу; третій – перехідний етап (1917–2001), у межах якого відбувалося інституційне оформлення кримінальної відповідальності за незаконне поводження зі зброєю та поступове відмежування цього інституту від політичних механізмів впливу; четвертий – сучасний етап (з 2001 року), пов’язаний із прийняттям Кримінального кодексу України, що характеризується системним закріпленням відповідальності в ст. 263 КК та орієнтованістю на принципи правової визначеності, пропорційності й захисту прав людини;

вперше проведено порівняльно-правовий аналіз норм чинного законодавства України й деяких іноземних правових систем, що дало змогу ідентифікувати спільні тенденції, визначальні риси національних підходів і визначити основні напрями можливого вдосконалення національного законодавства;

вперше здійснено диференціацію та відмежування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами від суміжних кримінальних правопорушень за ознаками (змістом) об’єкта, що забезпечує ефективність і точність правозастосування;

вперше обґрунтовано доцільність законодавчого закріплення легальних дефініцій понять «носіння» та «зберігання» зброї в межах ст. 263 КК, що забезпечує уніфікування судової практики й усунення неоднозначності кримінально-правової кваліфікації;

вперше запропоновано виокремлення кваліфікуючих складів незаконного поводження зі зброєю з огляду на множинність, співучасть і воєнний стан, що сприяє точному індивідуалізованому застосуванню кримінальної відповідальності.

За своїм змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом міністерства освіти та науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Здобувачка має 10 наукових публікацій за темою дисертації, серед яких чотири статті – у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових з юридичних наук, шість тез наукових доповідей на науково-практичних заходах. У наукових публікаціях у повній мірі обґрунтовуються отримані наукові результати відповідно до поставленої мети:

1. Хоменко А. О. Міжнародний досвід регулювання обігу зброї: шляхи впровадження в Україні. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2024. № 2. С. 174–182. DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2024.2.18>

2. Хоменко А. О., Симоненко Н. О. Розвиток правового регулювання незаконного обігу зброї: критичний аналіз змін до статті 263 КК України та їх правозастосовна практика. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*. 2024. № 2. С. 95–103. DOI: <https://doi.org/10.59226/2786-6920.2.2024.95-103>

3. Хоменко А. О. Відмежування кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним поводженням зі зброєю, передбачених статтями 262–264, 410 Кримінального кодексу України. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2025. № 1. С. 148–155. DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2025.1.15>

4. Хоменко А. О. Особливості об'єктивної сторони незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Наука і правоохорона*. 2025. Вип. 3 (69). С. 186–193. DOI: <https://doi.org/10.33270/0525693.22>

У дискусії взяли участь члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор **Вітвіцький Сергій Сергійович**, Донецький державний університет внутрішніх справ, ректор, виступив без зауважень.

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, доцент **Степаненко Оксана Василівна**, Національний університет «Одеська юридична академія», завідувач кафедри кримінального права, виступила без зауважень.

Рецензент – доктор юридичних наук, професор **Кришевич Ольга Володимирівна**, Національна академія внутрішніх справ, професор кафедри кримінального права, виступила без зауважень.

Рецензент – кандидат наук з державного управління, доцент **Матюшенко Олена Іванівна**, Національна академія внутрішніх справ, професор кафедри кримінального права, виступила без зауважень.

Голова ради – доктор юридичних наук, професор **Тарасенко Олег Сергійович**, Національна академія внутрішніх справ, проректор, виступив із зауваженням: у дисертації здійснено історико-правовий аналіз еволюції кримінальної відповідальності за незаконне поводження зі зброєю та запропоновано авторську періодизацію розвитку відповідного кримінально-правового інституту, водночас поза увагою залишилися нормативно-правові акти Російської імперії, зокрема Звід законів Російської імперії та інші акти, які регулювали обіг зброї до 1917 року.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 (п'ять) членів ради,
«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Хоменко Анастасії Олександрівні** ступінь доктора філософії з галузі знань «Право» за спеціальністю **081 «Право»**

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

Олег ТАРАСЕНКО

